

โครงการสัมมนา

เรื่อง

จรรยาบรรณ : เครื่องมือเสริมสร้างศักยภาพความเป็นครู

วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์นที รักษาพลเมือง
ชั้น ๕ อาคารสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

จัดโดย

สภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล

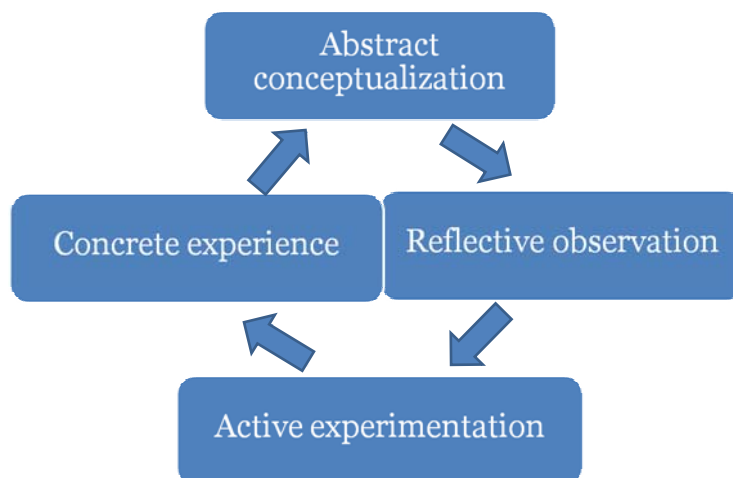
กันยายน ๒๕๕๑

การบรรยาย เรื่อง
จรรยาบรรณ: เครื่องมือเสริมสร้างศักยภาพความเป็นครู

โดย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์โรจน์รุ่ง สุวรรณสุทธิ

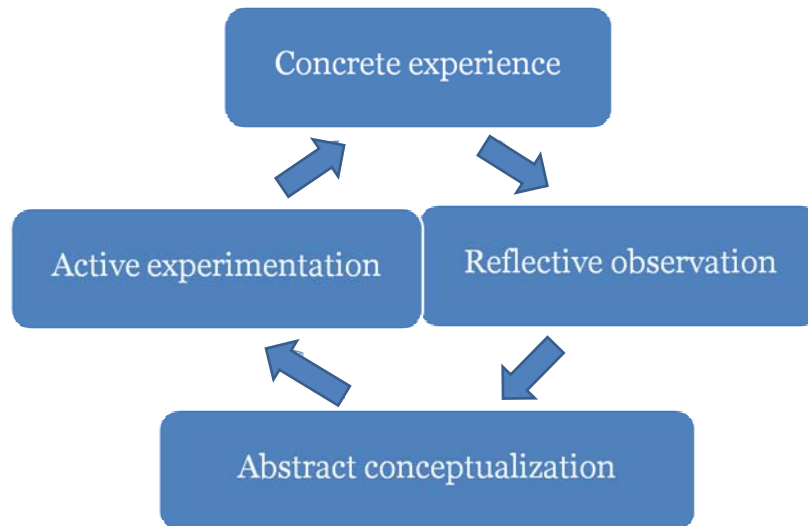
1

Traditional Model

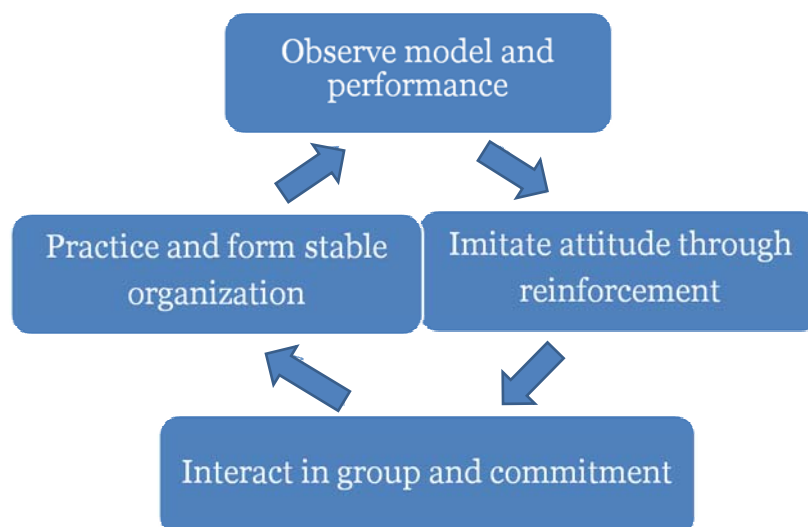

2

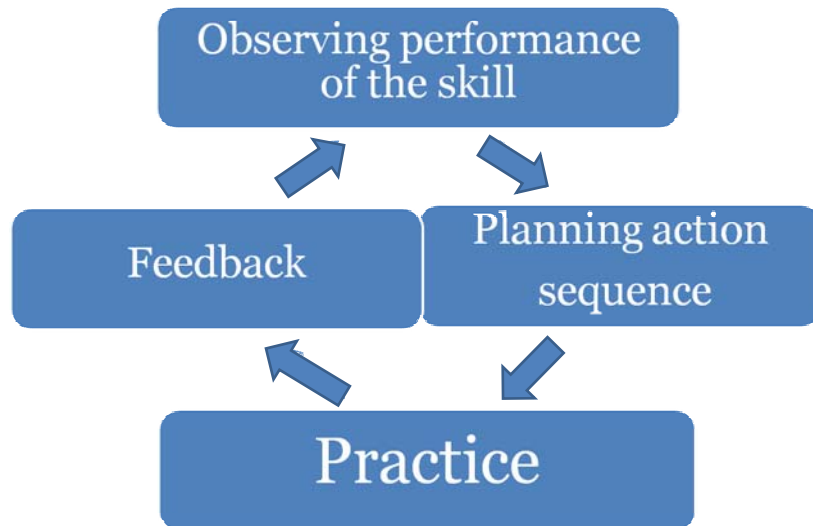
Experiential Model

Affective Model

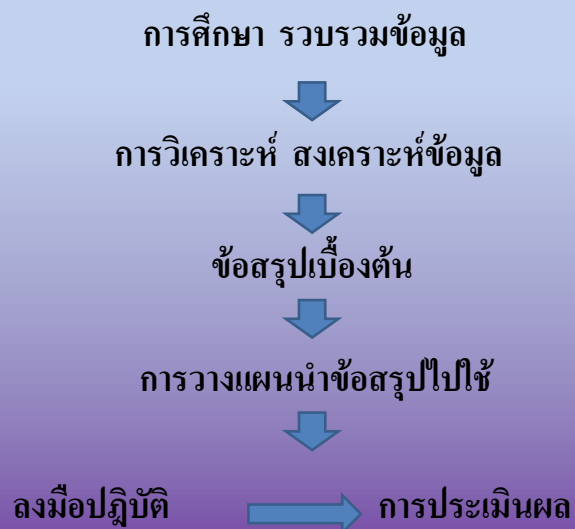

Psychomotor Model

5

หลักการเรียนรู้เพื่อสร้างปัญญา

6

เพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทย

ทรงทุ่มเทพระวรกาย ตรากตรำ และมุ่งมั่น
มิได้ทรงย่อท้อต่ออุปสรรค และความยากลำบากใดๆ

เสียดุล

ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ

- ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
 - ค้นคว้าเพิ่มเติม
 - ใช้แผนที่ประกอบ
- สอบถามบุคคลต่างๆทุกระดับ
- หาข้อมูลจากสถานที่จริง

ระเบิดจากข้างใน

- หลักการพัฒนาต้องสร้างชุมชนภายในให้เข้มแข็งก่อน แล้วจึงเชื่อมต่อกับความเจริญภายนอก

9

ทำตามลำดับขั้น

- เริ่มจากสิ่งที่จำเป็นที่สุดก่อน — สุขภาพ
- สาธารณูปโภคพื้นฐาน
- สิ่งจำเป็นในการประกอบอาชีพ — แหล่งน้ำ
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิชาการ เทคโนโลยี

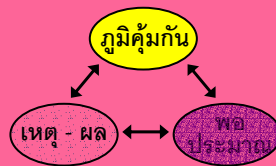
ประหยัดเรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

- ฝึกให้ฟังตนเอง
- ใช้ของที่ตัวเอง และหาได้ในท้องถิ่น
- ฝึกตนเองให้ใช้ทุกอย่างโดยประหยัด
- ประยุกต์ใช้ของที่มีอยู่แก้ปัญหา โดยไม่ต้องลงทุนสูง

คุ้มค่า
ประโยชน์สูงสุด

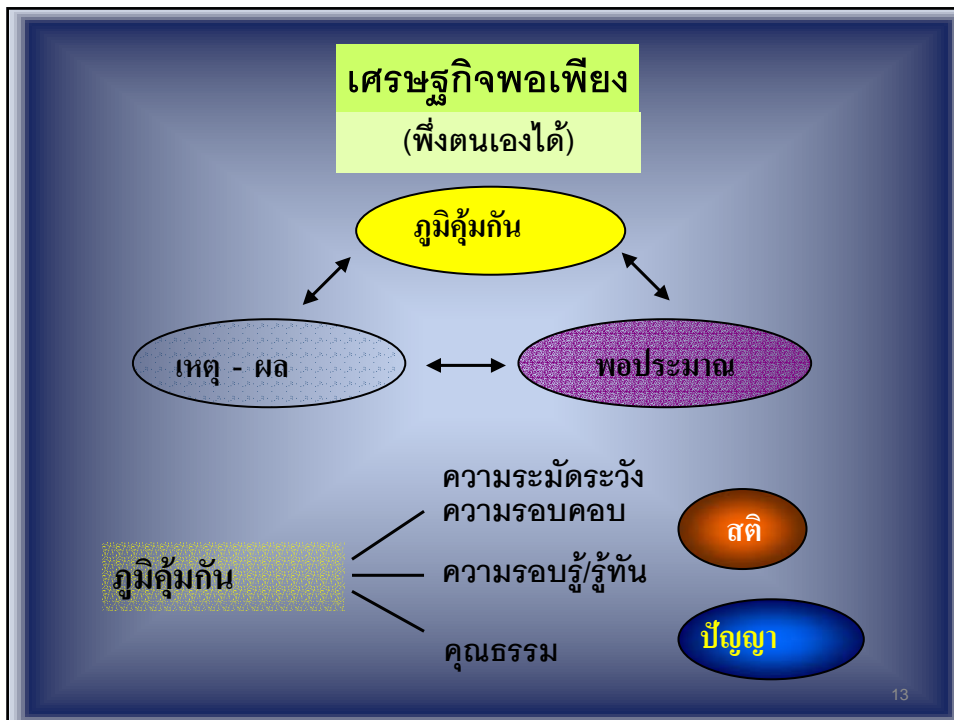
ทฤษฎีใหม่ — ฟังตนเองได้

๓๐%	๓๐%	๓๐%	๑๐%
ปลูกข้าว	สวนผสม	น้ำ	ที่อยู่อาศัย

ฟังตนเองได้

“ทฤษฎี?”

แก้ปัญหาที่จุดเล็ก - ทำให้ง่าย

- มองปัญหาในภาพรวมก่อนเสมอ
- แต่การแก้ปัญหา เริ่มที่จุดเล็ก
- การแก้ปัญหาให้ทำโดยง่ายไม่ซับซ้อน แต่จะสอดคล้องกับ ความเป็นอยู่ วัฒนธรรมประเพณี สังคม ภูมิประเทศ และระบบนิเวศ
- สิ่งที่ยาก และสลับซับซ้อนต้องทำให้ เข้าใจง่าย และปฏิบัติได้ โดยไม่ยึดติดตำรา

- ปลุกป่าในใจคน
- การมีส่วนร่วม
- ไม่ยึดติดกับการเป็นเจ้าของ
- บริการร่วมที่จุดเดียว
- มุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

ขาดทุน คือ กำไร

การกินดีอยู่ดี ของประชาชน คือ ผลที่
นับเป็นมูลค่าเป็นเงินไม่ได้

ประโยชน์ของผู้ป่วยและญาติ คือ ผลที่
นับเป็นมูลค่าเป็นเงินไม่ได้

พระเจ้าอยู่หัว ทรงยอมเสีย(ยอมขาดทุน) คือการให้ หรือการเสียสละ
ประโยชน์ส่วนพระองค์ แต่มีผลคือความอยู่ดีมีสุขของประชาชน เป็นกำไร

การ “ให้” ทำให้บ้านเมืองอยู่ได้

17

๔ รัก สามัคคี

๔

รู้ปัญหา รู้เหตุปัจจัยของปัญหา และรู้วิธีแก้ปัญหา

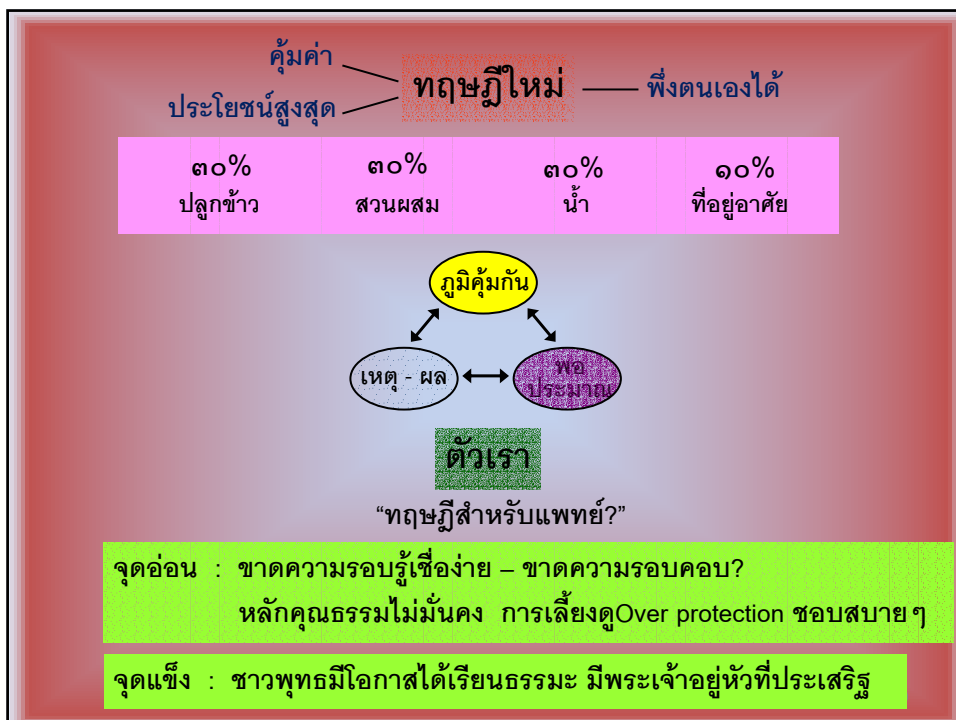
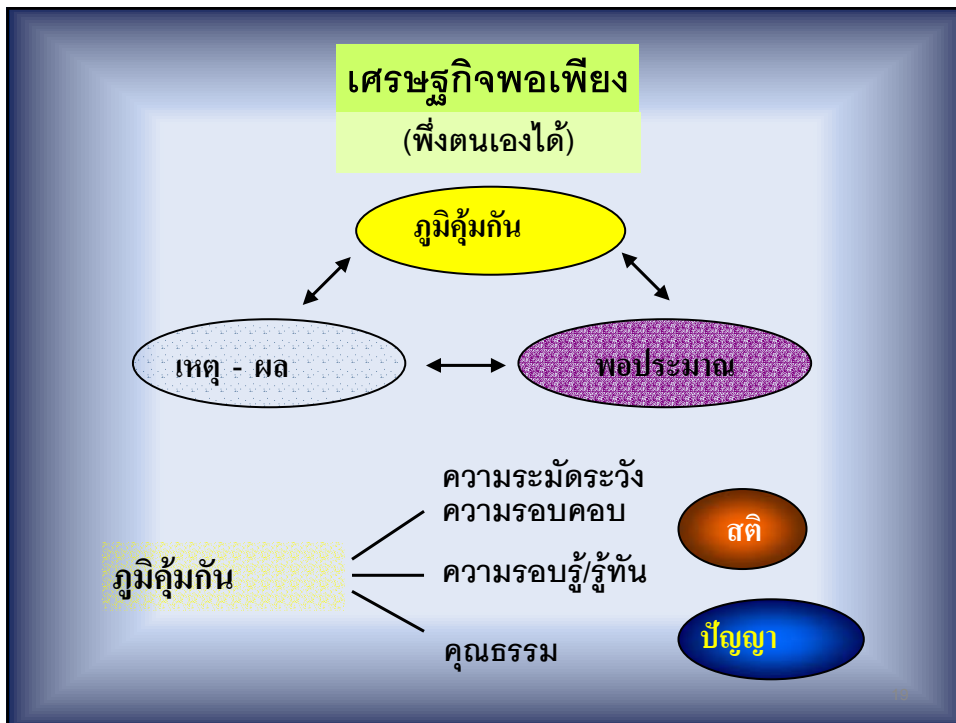
รัก

รักที่จะแก้ไขปัญหา โดยใช้ “อิทธิบาท ๔”

สามัคคี

ต้องคำนึงว่าทำงานคนเดียวไม่ได้

18

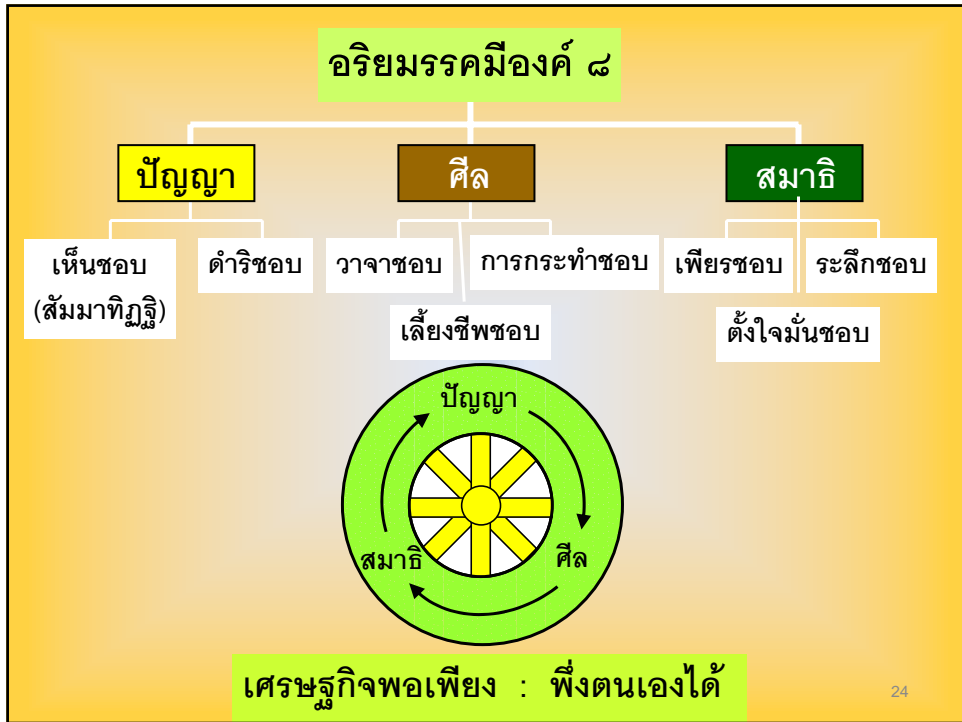
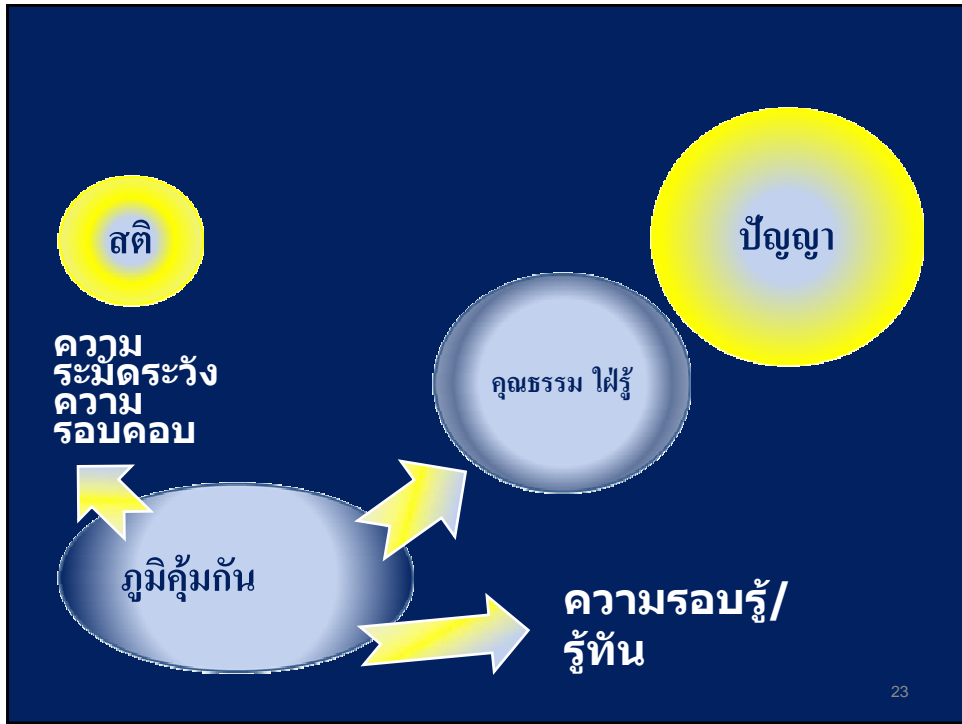

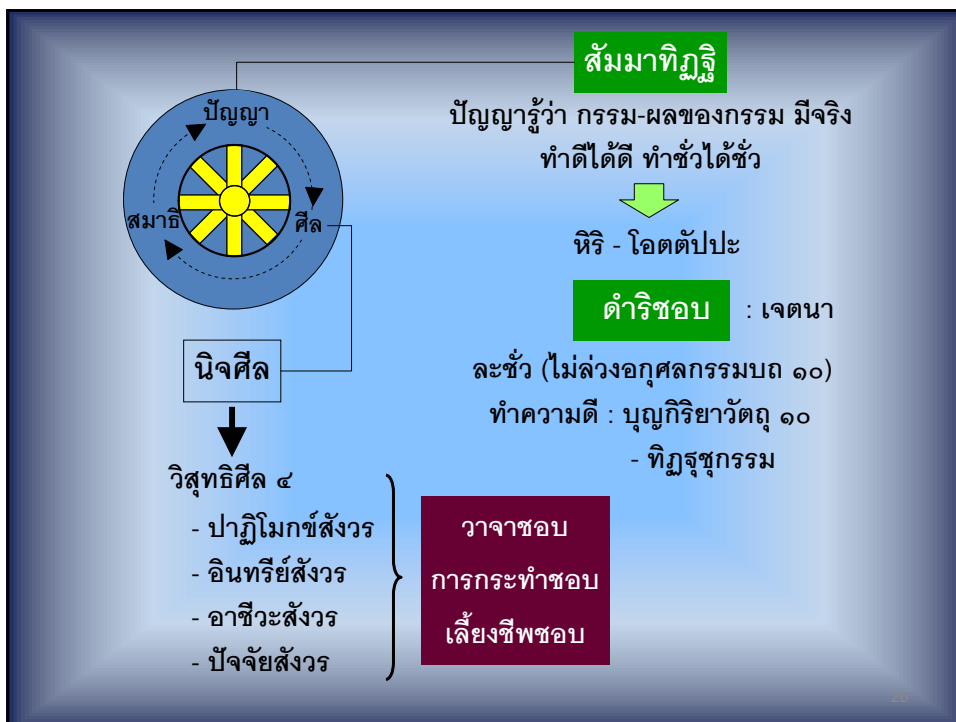
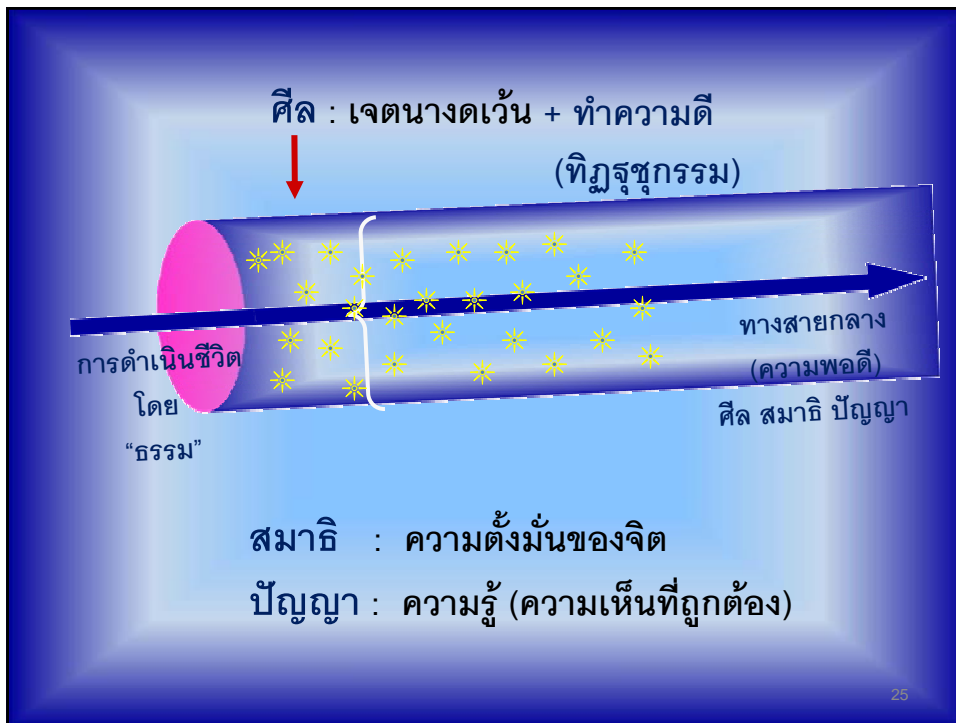
หลัก เหตุ - ผล

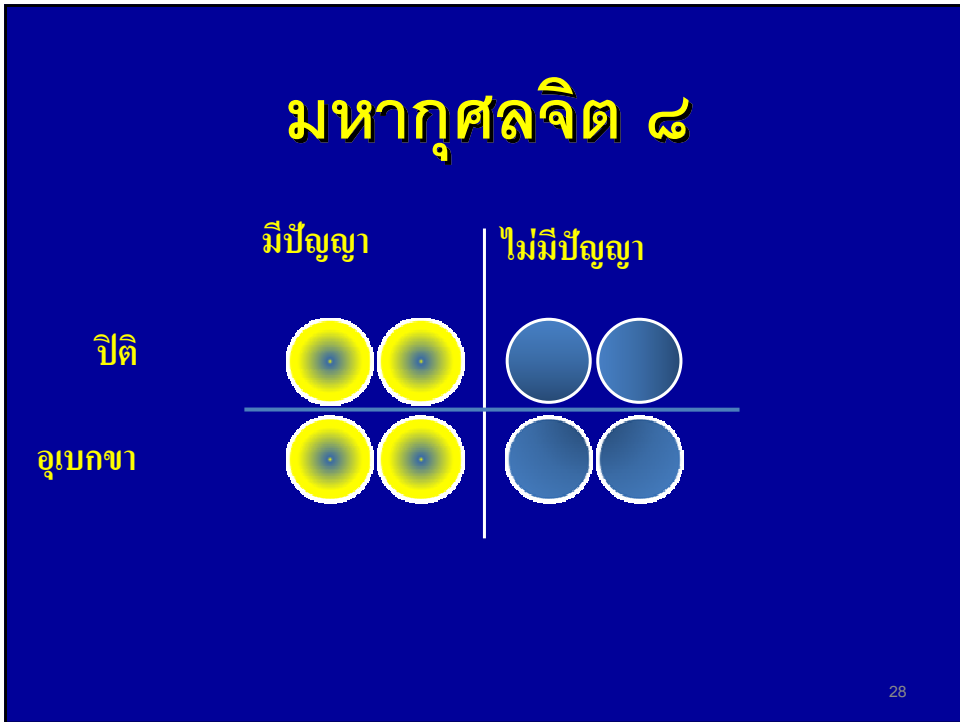
๑. พิจารณาการกระทำต่างๆของตนเอง และเตือนตนเองที่จะไม่ใช้อารมณ์ หรือ ความชอบความพอใจ ที่จะตัดสินใจเลือก กระทำ หรือไม่กระทำ
๒. ฝึกแยกแยะให้ได้ว่าอะไรเป็นเหตุ อะไร เป็นผล
๓. ฝึกการสาวจากผลไปหาเหตุ และจาก เหตุไปหาผล
๔. ต้องรู้ว่าอะไรเป็นเหตุดี อะไรเป็นเหตุไม่ดี โดยมีคุณธรรมประจำใจ

พอประมาณ ความพอดี สมดุล

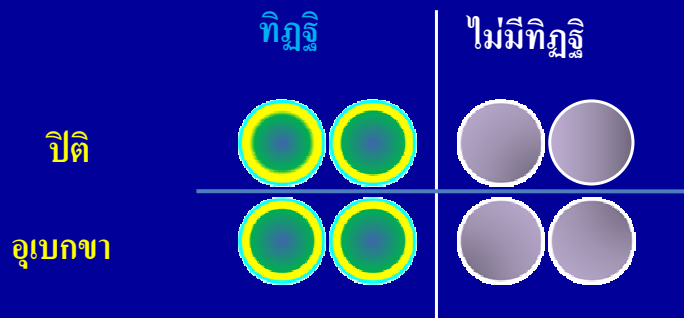
๑. ฝึกตนเองให้รู้จักพอ ไม่โลภมาก
๒. ไม่ฟุ้งเฟ้อ หรือตระหนี่ คือความพอดี พอประมาณ
๓. เรียนรู้ระบบสมดุลของธรรมชาติ(ร่างกาย มนุษย์ ระบบนิเวศ)
๔. นำเอาเรื่องของเหตุและผลมาใช้ร่วมกับการรักษาสมดุล
๕. สอนตัวเองเรื่องกฎแห่งธรรมชาติ ไม่ ตั้งอยู่ในความประมาท

โลกจิต ๘

อริยสัจ ๔

ชั้น ๕ (ตัณหา + อุปาทาน)

การเวียนว่ายตายเกิดใน ๓๑ ภพภูมิ

ปรมัตถธรรม ๔

ถาม - ตอบ

ถาม : ท่านวิทยากรพูดว่า ถ้ามีสติปัญญา ไม่ต้องใช้เงิน แต่มหาวิทยาลัยของเราจะใช้ตัวชีวิตอันหนึ่งว่า ถ้าอาจารย์ท่านใดทำวิจัยแล้วได้เงินสนับสนุนจากแหล่งภายนอกมาก ก็จะได้เป็นผู้ที่มีผลงาน จะขัดกันหรือไม่

ตอบ : เป็นการให้ค่าที่ไม่ถูก ปัจจุบันสังคมไทยเป็นอย่างนั้น จะให้ค่าในเรื่องตัวเงินเป็นหลัก กลายเป็นว่า คนขอทุนได้มาก จะเป็นคนที่มีความสามารถ มีความสามารถสูง ความจริงไม่ใช่ เป็นเพียงความสามารถพิเศษ เฉพาะตัว บวกกับอะไรอีกหลายอย่าง เช่น ประสบการณ์ของอาจารย์ท่านนั้นมากกว่า ไม่ได้หมายความว่า อาจารย์ท่านอื่นที่ไม่มีโอกาสขอทุนได้เยอะ จะไม่ใช่คนดี จะเอาตรงนี้มาวัดไม่ได้ สังคมเราชอบเอาเรื่องเงินมาเป็นตัวชี้วัด ทำให้เข้มนะไปไม่ตรงเท่าที่ควร ใช้ได้ในระดับหนึ่ง ควรพิจารณาอย่างอื่นด้วย อาจารย์ที่ไม่เด่นไม่ดังมีมากในมหาวิทยาลัย อาจารย์เหล่านี้ปิดทองหลังพระ ทุ่มเหตุการณ์เรียนการสอนให้กับลูกศิษย์ อาจจะไม่เด่น สภาคณาจารย์ควรให้คุณค่าของอาจารย์ในลักษณะนี้ อาจารย์ที่ทุ่มเทให้นักศึกษา แต่ไม่มีผลงานที่โดดเด่น อาจารย์เหล่านี้เป็นคนดีที่มีคุณค่าให้กับมหาวิทยาลัย ควรมองอาจารย์เหล่านี้ด้วย

ถาม : อาจารย์พูดถึงการเปลี่ยนเจตคติในแง่บวก ทำได้ยาก นอกจากในส่วนที่สภาคณาจารย์ได้ดำเนินการในการยกย่อง ให้คุณค่า และพยายามสร้างอาจารย์ตัวอย่าง ที่ทุ่มเท และมีคุณธรรม จริยธรรม แล้ว อาจารย์คิดว่ามีวิธีอื่นนอกจากนี้หรือไม่

ตอบ : วิธีการมีหลากหลาย หัวใจของมันอยู่ที่ว่า ทำอย่างไรให้คณาจารย์ทั้งหมดเกิดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาสติปัญญา ทั้งทางโลก และทางธรรม ควบคู่กับการพัฒนาสติปัญญาให้เกิดขึ้น ต้องพยายามที่จะผลักดันให้ตัวกระบวนการของการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น เช่น พาอาจารย์ไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อจะได้ใช้เวลาให้อาจารย์ได้ผ่านประสบการณ์ ผ่านกระบวนการ ให้อาจารย์ได้แง่คิด เสนอว่า ทดลองจัดเป็นโครงการ แล้วมาปรึกษาผม จัดสัก ๒ คืน ๓ วัน พยายามที่จะให้ได้สัมผัสประสบการณ์ตรง ใช้ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของไทย ให้อาจารย์ได้ศึกษา และเห็นกระบวนการเรียนรู้ ถ้ากระบวนการนี้ได้รับการพัฒนาให้เป็นอุปนิสัย ทำซ้ำ ๆ ไปเรื่อย ๆ ต่อไป อาจารย์เองสามารถนำไปจัดในกลุ่มของอาจารย์เองต่อไป เพื่อพัฒนาสติปัญญา และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และสร้างอุปนิสัยที่ดี ก็จะได้เห็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งสิ่งที่จะใช้ในการเรียนรู้มี ๓ ประการ

๑. วัฒนธรรมประเพณี - ควรเรียนรู้ในด้านเอกลักษณ์ของความเป็นคนไทย

๒. ศาสนา — ปัจจุบันคนเราห่างวัด

๓. โครงการของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว — พระองค์ทรงเป็นตัวอย่างที่ดี เป็นครูที่ดี ที่ทุกคนน่าจะเรียนรู้ และยึดเป็นแบบอย่าง

ถาม : ตัวชีวิตที่เป็นรูปธรรมของจริยธรรม ควรเป็นแบบไหน

ตอบ : วัดเป็นรูปธรรมวัดไม่ได้โดยตรง ตัวจริยธรรมถ้าจะวัด วัดได้เพียงแค่ว่าความรู้สึก ถ้าจะดูตัวจริยธรรม ต้องดูที่ผลงานของแต่ละคนในระยะยาว ว่าคน ๆ นั้นได้นำความรู้ที่ได้ผ่านกระบวนการในการเรียนรู้ และใช้ในชีวิตรูปธรรมบ้าง ทำอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ รวมทั้งเป็นคนดีของครอบครัว ที่ทำงาน สังคม และประเทศ ตรงนั้นจะเป็นตัวชี้วัดได้ดีที่สุด นอกจากนี้ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ต่อตัวเอง และสังคมรอบ ๆ หรือไม่ สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวชี้วัดได้ดีที่สุด ตัวชี้วัดจริง ๆ ไม่มี

ถาม : อาจารย์ที่ดีต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษา แต่ปัจจุบันอาจารย์ส่วนหนึ่งไม่ค่อยได้เป็นตัวอย่างที่ดี เช่น ให้นักศึกษานำเสนอผลงานวิจัยโดยต้องการให้ออกมาตีพิมพ์ที่กำหนดไว้ แต่อาจารย์ไม่เคยเป็นตัวอย่างที่ดีว่าการนำเสนอผลงานที่ดีทำอย่างไร นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ควรทำให้เป็นแบบอย่างที่ดีก่อน

ตอบ : ถ้าอาจารย์ต้องการให้นักศึกษามีความสามารถในเรื่องใด อาจารย์ต้องทำเป็นตัวอย่าง ถ้าอาจารย์ทำตัวเป็นตัวอย่างไม่ได้ นักศึกษาก็ยากที่จะทำให้ได้ดี นอกจากนักศึกษาจำจากตัวอย่างที่อื่น อาจารย์ต้องเป็นตัวอย่างที่ดี และทำให้นักศึกษายอมรับ เช่น สอนให้นักศึกษาทำตามแล้วช่วยประคับประคอง ปล่อยให้ทดลองทำซ้ำๆ จะเกิดทักษะความสามารถในตัวนักศึกษาเอง อาจารย์เป็นตัวอย่างที่ดีไม่ได้ อาจารย์ต้องพัฒนาตัวอาจารย์เอง

ถาม : ในการประเมินตนเองด้านจรรยาบรรณจะพบความลำเอียง ทุกคนประเมินตัวเองเกือบเต็ม เราจะแก้ปัญหาอย่างไร แต่ถ้าให้คนอื่นประเมินก็ยอมรับได้ เพราะเขาเป็นผู้มองเรา

ตอบ : ธรรมชาติของมนุษย์ต้องเข้าข้างตัวเอง ไม่เข้าข้างตัวเองก็ผิดปกติ การประเมินแบบนี้ไม่ใช่ตัวชี้วัดที่เที่ยงตรง เชื่อได้ในบางส่วน เชื่อทั้งหมดไม่ได้ จริยธรรมส่วนมากให้หลีกเลี่ยงการประเมินจะดีกว่า ประเมินที่ไร จะเกิดความแตกแยก ไม่ได้ผลเท่าที่ควร ในต่างประเทศเขามีการประเมิน ๓๖๐ องศา แต่ใช้กับคนไทยไม่ได้ เพราะมีระบบเกรงใจ

ประธานสภาคณาจารย์สรุป

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์โรจน์รุ่ง สุวรรณสุทธิ ที่ได้ให้เกียรติ และเสียสละเวลามาให้ความรู้ เชื่อว่าเรื่องจริยธรรมต้องมีประสบการณ์ตรง จึงจะดำเนินการได้ผลดี สภาคณาจารย์สนใจการจัดทำโครงการ ๓ วัน ๒ คืน โดยจะเรียนเชิญอาจารย์เป็นวิทยากร “ผู้นำที่ดีต้องมีคุณธรรมกำกับเสมอ” ข้อสรุปในวันนี้จะได้นำมาประยุกต์ใช้ในมหาวิทยาลัยมหิดลต่อไป

※ ※ ※ ※ ※ ※

สรุปการประชุมกลุ่มย่อย

กลุ่มที่ ๑ จริยธรรม งานวิจัย การดำเนินงานตามโครงการ

- มีการพูดคุยในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ
- ภาพรวมภายใน ในแต่ละคณะ
 - = มีการพูดคุยในเรื่องจรรยาบรรณ เช่น การแนะนำให้นักศึกษาแต่งกายที่ถูกต้อง ความเสียสละในการทำงานเพื่อส่วนรวม
 - = มีการพูดคุยในกลุ่มย่อย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพฤติกรรมของอาจารย์เหมาะสมหรือไม่ เช่น ให้การช่วยเหลือให้นักศึกษามากเกินไปหรือไม่ การสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ที่อาจมีความสนิทสนมมากเกินไปหรือไม่ ความเกรงใจ สัมพันธภาพ
 - = จริยธรรมจะต้องใส่ใจเข้าไปสัมผัส/การรู้จักหน้าที่ของตนเอง
 - = จรรยาบรรณต้องมีรูปแบบวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน/สอนในสิ่งที่ถูกต้อง
 - = ส่งเสริมการมีกิจกรรมทางการส่งเสริมจริยธรรม/กตัญญูเป็นเรื่องสำคัญ
 - = “การยอมแพ้เพื่อให้เกิดความสงบ”
 - = อาจารย์ต้องพัฒนาคุณธรรมในตัวเองและนำไปสอนถ่ายทอดแก่นักศึกษา
- การวัดคุณธรรมของอาจารย์วัดได้จากอะไรบ้าง
 - = ต้องดูจากการอยู่ร่วมกัน แต่สิ่งนี้ต้องใช้เวลา เวลาจะเป็นตัววัดเป็นเรื่องของความรู้สึกในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน
 - = เรื่องของคุณธรรมควรดำเนินไปพร้อม ๆ กัน ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และอาจารย์ต้องทบทวนตัวเองอยู่เสมอในเรื่องของการมีจริยธรรม จรรยาบรรณในการทำงาน
 - = สร้างระดับการวัดการมีจริยธรรม (มีแบบทดสอบความคิดเห็นต่อสถานการณ์จำลองว่ามีทัศนคติอย่างไรต่อเหตุการณ์นี้)
 - = สร้างให้เด็กมีจิตอาสา จะเป็นเรื่องของความร่วมมือ
 - = คุณธรรมจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ
 - = จัดกิจกรรมให้มีส่วนร่วมในเรื่องจริยธรรม อาจเริ่มจากกลุ่มย่อย ๆ และกระจายออกไปเป็นกลุ่มใหญ่
- = “การทำกิจกรรมถ้าทำในกลุ่มย่อย ๆ จะง่ายกว่า สามารถที่จะถ่ายทอดและดำเนินกิจกรรมได้อย่างชัดเจน”
 - = จริยธรรมในการทำวิจัยเป็นสิ่งสำคัญ สามารถที่จะถ่ายทอดได้
 - = กิจกรรมไหว้ครูของนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่จะทำให้อาจารย์สามารถทบทวนตัวเองว่าทำตัวดีสมควรแก่การเป็นอาจารย์หรือไม่ ซึ่งคิดว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมจริยธรรมในตัวอาจารย์ได้

- = ต้องอาศัยความร่วมมือ มองโลกในแง่บวก ใจกว้าง ทบทวนตัวเองไม่ลืมหืม
- = ต้องเริ่มต้นมาจากตัวเอง รู้ตัวเองดีที่สุด
- = วัตถุนิยมที่มีเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ทำให้คุณธรรมจริยธรรมของคนเริ่มน้อยลง ซึ่งควรแก้ไขด้วยการพอเพียง

กลุ่มที่ ๒ ภาพรวมการดำเนินกิจกรรมจรรยาบรรณ

๑. โครงการที่เกิดขึ้นในสถาบันต่างๆในมหาวิทยาลัย
 - มีการประเมินอาจารย์ในวิชาที่สอนโดยนักศึกษาเป็นผู้ประเมิน
 - มีการโพสต์โครงการนำเสนอ เน้นการประเมินและการเผยแพร่ แบบประเมินเหมาะสมหรือไม่
 - คณะสาธารณสุขศาสตร์ มีการประชาสัมพันธ์ภายใน และที่คณะมีจรรยาบรรณวิชาชีพเฉพาะแต่ละสาขา ทำให้จรรยาบรรณครูได้รับความสนใจน้อย มีการส่งเสริมการทำมาดีและให้เกียรติบัตรนอกเหนือการประเมินอาจารย์ มีกิจกรรมคุณธรรมเดือนละ ๑ ครั้ง “ธรรมะสัญจร” มีการสวดมนต์ ไส้บาตร รณรงค์ให้เกิดจริยธรรม มีการส่งเสริมกิจกรรมแต่ละศาสนา เช่น มีห้องละหมาด ห้องปฏิบัติธรรม “ธรรมะสุขใจ”
 - ในรูปการทำกิจกรรม จะมีการตักบาตร ห้องธรรมะคาราโอเกะ นาฏศิลป์ มีการใช้ศิลปวัฒนธรรมเป็นตัวนำ/ “ถ้าไม่สามารถทำให้คนเป็นกลุ่มเดียวกันได้ ก็จะทำให้ต่างคนต่างทำงานตนเอง” ไม่มีการประเมินสิ่งดีเหล่านี้ โอกาสให้คนอื่นมาร่วมด้วยก็ไม่มี “ทำอะไรให้คนมีจิตในการทำ” เพราะเป็นจุดสำคัญให้เกิดแรงกระตุ้น (น่าจะนำตัวนี้มาเป็นตัวคิดผลงาน)
 - สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มีกิจกรรม “เบิกบานในเรือใจ” มีทั้งอาจารย์และนักศึกษาเข้าร่วมจัดเป็น camp ก็ยังไม่มีมารวมตัวกับที่อื่น ต่างคนต่างทำ
 - มีการนิมนต์พระมาอบรม สอบถามความพึงพอใจอาจารย์ และงานไม่ต่อเนื่องจึงหายไป มีการประเมินผลอาจารย์
 - ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก มีการประเมินวิชาชีพ “มาทำงานตรงนี้ คนถามว่าได้เงินหรือ?” จึงมีกิจกรรมพัฒนาจิต วันพุธที่ ๔ ของเดือน มีกิจกรรมปีใหม่ร่วมกัน มีกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใช้บริการ
 - วิทยาลัยราชสุดา มีการประเมินตนเองและผู้บริหาร มีกิจกรรมใส่บาตร กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ
๒. ส่งเสริมศักยภาพความเป็นครูจรรยาบรรณข้อใด ควรส่งเสริมได้อย่างไร มีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้รู้ว่ามีจรรยาบรรณตรงนั้น
 - ต้องเกิดความรัก ความศรัทธาความเป็นครู (ใช้ศิลปวัฒนธรรม/ใช้ทุกอย่างช่วย) มีนโยบาย มีการสนับสนุน คนต้องมีความคิดเชิงบวก วัดได้โดยการแสดงออก สร้างกลุ่มเครือข่ายในคนและระหว่างคณะ มีการรายงานผลถึงผู้บริหารระดับสูง
 - ข้อ ๑ และข้อ ๒ น่าจะทำก่อน อาจารย์ยังไม่ตระหนักถึงหน้าที่ต่อนักศึกษา อาจารย์ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ เสียสละ (ข้อ ๓) ให้นักศึกษาประเมิน
 - ข้อ ๗ มองว่าสำคัญ “สังคมกัลยาณมิตร” ต้องสร้างจากตนเองก่อน ทำให้สังคมอบอุ่นเหมือนบ้านตัวซั้ว คือ บุคคลรอบข้าง

- ข้อ ๘ ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ ให้ทุก unit มหิดล เป็น “มหิดล” ใช้หลัก “อัตตทานิ โอุปมกเร” ตัวชี้วัด ดูผลงานรวมขององค์กรแต่ละ unit (ภาค สาขา)
- เสริม ความเป็นครูจะรักเด็กที่เรียนรู้+พัฒนา และรักที่จะให้อย่างจริงใจ
- ข้อ ๘ เสรีภาพทางวิชาการไม่ถูกครอบงำ เน้นผู้บริหารต้องเข้าใจ มีอิสระทางวิชาการ ไม่เลือกปฏิบัติ การชี้วัด ผู้บริหารต้องเข้าใจค่าต่างๆ เพื่อประเมินได้ถูกต้อง ถูกครอบงำในนโยบายมหาวิทยาลัย “๑ ใน ๑๐๐ มหาวิทยาลัยโลก”

๓. เราควรมีแผนการสร้างกิจกรรมจรรยาบรรณ (แผนระยะสั้น แผนระยะยาว มีเหตุใดทำแบบนั้น)

- ต้องลงมาจากระดับนโยบาย เพราะจะไปสร้างความสามัคคี
- ทางชมรม “ธรรมะสุขใจ” อยากมีประกาศนียบัตรความดี (คณะสาธารณสุขศาสตร์) ถ้ารวมกันได้ ในแต่ละสถาบัน ก็จะรวมกันเป็นแผนระยะยาว
- น่าจะมีเวทีกลาง เพื่อแลกเปลี่ยนของกลุ่มที่ทำสำเร็จ ความรู้ประสบการณ์มาแลกเปลี่ยน มีการถ่ายทอด IP-TV และควรมีทุกปี (แผนระยะยาว)
- องค์กรแต่ละองค์กรน่าจะมีการสร้างเครือข่ายกัน สร้างแรงกระตุ้น
- KM จรรยาบรรณอาจารย์ (จริยธรรม)
- ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก มี man of week , month , year จะมีการมอบรางวัลวันที่ ๔ มกราคม ของทุกปี
- อยากให้ผู้บริหารเป็นตัวอย่างที่ดี เพื่อให้คนระดับล่างเห็นเพื่อให้เกิดเป็นแบบอย่าง ผู้บริหารต้องควบคุมอารมณ์

ฝาก

- จรรยาบรรณเข้าไปในการประเมินต่ออายุ
- จรรยาบรรณถูกกระทบจากนโยบายมหาวิทยาลัย
- นโยบายมีความสำคัญต่อจรรยาบรรณทุกระดับ

กลุ่มที่ ๓ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องแนวทางการจัดกิจกรรมการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์
ในหน่วยงาน

ภาพรวมของจรรยาบรรณในหน่วยงาน มี

- จรรยาบรรณนักวิจัย
- จรรยาบรรณของอาจารย์โดยผ่านการเรียนการสอนแล้วถ่ายทอดไปยังลูกศิษย์ในเรื่องคุณธรรมแล้วแต่ตัวของอาจารย์แต่ละบุคคลมีวิธีการอย่างไร

กิจกรรมการส่งเสริมจรรยาบรรณ มี

- การเชิญอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญหรืออาจารย์ดีเด่นมาให้ความรู้
- การสอนนักศึกษาในเรื่องจรรยาบรรณ
- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนำนักศึกษาอาจารย์เข้าฝึกอบรมธรรมะโดยการจัดกิจกรรมเป็นระยะแล้วแต่ความเหมาะสม

อุปสรรคในเรื่องจรรยาบรรณ มี

- จรรยาบรรณเป็นเรื่องส่วนบุคคลไม่สามารถวัดหรือประเมินได้
- อาจารย์ติดภารกิจหน้าที่จึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้

รูปแบบการส่งเสริมจรรยาบรรณ

- จัดทำแผนระยะยาว โดยมีการเรียนรู้หลายแบบ
- ต้องมีนโยบายที่ชัดเจน และเหมาะสม
- การจัดกิจกรรมต้องเริ่มจากบุคคลที่สนใจหรือใกล้ชิดก่อน
- อาจารย์ต้องเห็นความสำคัญในเรื่องจรรยาบรรณและจริยธรรม โดยต้องมีศรัทธาในตัวของตนเอง

ก่อน

- ต้องมีการกระตุ้นอยู่ตลอดเวลา
- ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุด
- ทำหลาย ๆ ครั้งอย่าท้อถอย
- ทำให้ลูกศิษย์ประทับใจในตัวอาจารย์ในเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณ
- ต้องมีจิตวิญญาณความเป็นครู
- ต้องมีกระบวนการสร้างจิตสำนึกของอาจารย์และศิษย์

จะทำอย่างไรกับอาจารย์ที่ขาดจรรยาบรรณและคุณธรรม

- แยกอาจารย์ที่มีปัญหาออกไป
- พึ่งปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างแก่อาจารย์เหล่านั้น
- ให้คำแนะนำหรือตักเตือน

ประโยชน์ในการส่งเสริมจรรยาบรรณ

- เพื่อประโยชน์แก่ทุกคน ไม่เฉพาะแต่ตัวอาจารย์เท่านั้น รวมไปถึงทุกคนรอบข้างในสังคม

สรุปภาพรวมของงานและนำเสนอผลการประชุมกลุ่มย่อย

โดย อาจารย์โสฬส ศิริไสย์

การบรรยายนำ

✦ นำเสนอ Model จากพระราชจริยาวัตร จากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอนให้ใช้สติปัญญา software มากกว่า hardware

✦ พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างทางวิธีคิดและวิธีปฏิบัติ มีความแม่นยำในข้อมูลความรู้และสามารถนำเทคนิคมาใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีการค้นคว้าวิจัย เรียนรู้จากของจริง แล้วนำมาสอนอย่างมีจรรยาบรรณ และทุ่มเท ผลประโยชน์ของศิษย์เป็นสิ่งที่ประเมินเป็นมูลค่าไม่ได้

Framing

- ◆ การสนทนากลุ่มย่อย ๓ กลุ่ม ๆ ละ ๑๐ ท่าน
- ◆ มี facilitator ประจำกลุ่ม ช่วยตั้งคำถาม
- ◆ แต่ละท่านผลัดกันตอบคำถามแบบเล่าเรื่อง
 - สถานการณ์ในภาพรวม (มีอะไรเกิดขึ้นในหน่วยงานบ้าง)
 - วิธีการเสริมสร้างศักยภาพของความรู้ กลไกการกำกับดูแล ทำอย่างไร แต่ละคนทำอะไรได้บ้าง
 - แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างในอนาคต

บทสังเคราะห์

- ✦ คุณธรรม จริยธรรม (moral/ethic)
 - พลังที่สำคัญที่สุดของความเป็นคน เป็นพลังสำนักออกมาจากตัวตน
 - เป็นคุณสมบัติที่เจริญงอกงามอยู่ในใจ ทำให้คนมีชีวิตที่ดี มีตบะ สามารถทนต่อความเย้ายวนของโอกาสต่างๆ
- ✦ จรรยาบรรณ (codes of conduct)
 - กรอบอ้างอิงของการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลและการกำหนดบทลงโทษหากมีการละเมิด
- ✦ กระบวนการที่ปฏิบัติอยู่จริง
 - มีการพูดคุยเรื่องจรรยาบรรณกันในระดับคณะ สถาบันอย่างสม่ำเสมอ
 - กระตุ้นเตือนให้ระมัดระวัง คนในคณะดูแลกันเอง
 - ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์
 - ปฏิบัติการจรรยาบรรณเชิงบวก เช่น พากันเข้าวัด ปฏิบัติธรรม เพื่อพัฒนาจิตใจ บางคนมีห้องละหมาด
 - รักษาระยะสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์
 - พยายามหามาตรวัด หาดัวบังชี้
 - สร้างเด็กให้มีจิตอาสา

- ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การครองตน ครองงาน
- เรียกร้องให้ผู้บริหารทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี
- แสวงหาวิธีการบางอย่างเพื่อจัดการกับคนที่ละเมิดจรรยาบรรณ เช่น กระบวนการทางสังคม กระบวนการทางวินัย

✱ แนวทางอนาคต

- จะป้องกันอย่างไร
- พฤติกรรมอะไรบ้างที่สุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดจรรยาบรรณ
- ถ้ามีเหตุการณ์ที่ไม่ดีเกิดขึ้น จะหลีกเลี่ยงวัฒนธรรมการจัดการแบบลูบหน้าปะจมูกได้อย่างไร

สังเคราะห์และสรุปการสัมมนา

โดย อาจารย์โสฬส ศิริไสย์

คณะผู้จัด

คณะกรรมการจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์มหาวิทยาลัย สภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบการประชุม

1. บรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านจรรยาบรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์โรจน์รุ่ง สุวรรณสุทธิ
2. การประชุมระดมความคิดเห็นในกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณ 10 คน โดยมีกรอบคำถามนำ 3 ข้อ คือ
 - 2.1 โครงการเกี่ยวกับการเสริมสร้างจรรยาบรรณในสถาบันต่าง ๆ มีอะไรบ้าง พบปัญหาอุปสรรคอย่างไร ข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร
 - 2.2 การส่งเสริมศักยภาพความเป็นครูตามจรรยาบรรณข้อใด ที่คิดว่าสำคัญที่สุด ควรส่งเสริมอย่างไร และมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้รู้ว่ามีจรรยาบรรณเหล่านั้น
 - 2.3 ควรมีแผน กิจกรรมสร้างจรรยาบรรณในระยะสั้น ระยะยาวอย่างไร

การบรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้บรรยาย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์โรจน์รุ่ง สุวรรณสุทธิ เห็นว่า จรรยาบรรณ เป็นสิ่งที่เจริญงอกงาม อยู่ภายใน ทำให้ผู้ประกอบการอาชีพครูมีชีวิตที่ดี สามารถทนต่อความเขี้ยวอนของลาภสักการะและโอกาสอันไม่สมควร แก่การได้ ความมีจรรยาบรรณแสดงออกทางด้านบุคลิกภาพและด้วยการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เช่น การนึกถึงคนอื่น การประพฤติตนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น วิทยากรได้นำเสนอภาพตัวตนและพระราชจริยาวัตรของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ว่าทรงเป็นแบบอย่างของผู้มีคุณธรรมจรรยาบรรณอันสูงยิ่ง เพราะพระองค์ทรงปฏิบัติภารกิจต่อพสกนิกร โดยไม่นึกถึงความยากลำบากของพระองค์เอง แนวทางการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เกิดจากการที่พระองค์ทรงเล็งเห็นความทุกข์ยากในการดำรงชีวิตของพสกนิกรของพระองค์ท่าน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำรงชีวิตที่ตั้งอยู่บนความพอดี ความพอเพียง ไม่โลภ (อยากได้ของคนอื่นโดยไม่ต้องลงแรง) การไม่ประมาท การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ ระมัดระวังและมีภูมิคุ้มกันตัวเองจากอิทธิพลของกระแสภายนอก พระองค์ทรงคิดค้นจากพระหฤทัยแบบสัมมาทสิฐ ทรงหาข้อมูลข้อเท็จจริงมาประกอบ และทรงทดลองปฏิบัติ จนเห็นผลด้วยพระองค์เอง จึงนำออกเผยแพร่ให้พสกนิกรปฏิบัติตาม

ผู้บรรยายชี้แนะว่า ความเป็นครูก็ต้องเริ่มต้นที่มีจิตใจนึกถึงผู้อื่น ประพฤติตนเป็นประโยชน์ต่อศิษย์ด้วยความเมตตา เสียสละ ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย สิ่งที่น่ามาสอนศิษย์นั้น จะต้องเกิดจากการค้นคว้า หาข้อมูลอย่างรอบด้าน และทดลองปฏิบัติจนเห็นผล จึงค่อยนำออกมาอบรมสั่งสอนศิษย์ นอกจากนี้ จะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ทั้งในแง่การครองตน และหน้าที่การงาน หากประพฤติเช่นนี้ได้ วิทยากรผู้บรรยายเชื่อว่า จะทำให้จรรยาบรรณเจริญงอกงาม มีศักยภาพของความเป็นครูอย่างแท้จริง

การประชุมกลุ่มย่อย

ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นตรงกันว่า อาชีพทุกอาชีพจะต้องมีจรรยาบรรณ เป็นหลักอ้างอิงและเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติเฉพาะกลุ่มอาชีพ (code of conduct) เพื่อให้เกิดการยอมรับเชื่อถือศรัทธา ในฐานะความเป็นครูจรรยาบรรณ จะทำให้อาชีพครูมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เป็นที่ไว้วางใจของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ลงทุนส่งลูกหลานมาให้อบรมสั่งสอน เพื่อเป็นคนดีของสังคม นอกจากนี้ code of conduct ยังเป็นประโยชน์ในแง่ของการเป็นเครื่องมือกำกับดูแล และการกำหนดบทลงโทษหากมีการละเมิด

การอภิปรายกลุ่มย่อยเกี่ยวกับโครงการเสริมสร้างจรรยาบรรณในระดับคณะ/สถาบันต่าง ๆ นั้น สรุปได้ว่า หน่วยงานทุกคณะมีการกำกับดูแลกันเองอย่างใกล้ชิด เพื่อกระตุ้นเตือนให้อาจารย์แต่ละคนระมัดระวังในการวางตัว มิให้เกิดปัญหา โดยสนับสนุนให้มีการจัดระยะความสัมพันธ์ (relationship distance) ระหว่างอาจารย์กับศิษย์ให้พอดี พองาม ยกย่องอาจารย์ที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งในแง่ของการครองตน ครองงาน และมีเสียงเรียกร้องให้ผู้บริหารต้องทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างศิษย์ให้มีจิตอาสา นึกถึงคนอื่นรู้จักความพอเพียง และไม่ตกเป็นทาสของลัทธิวัตถุนิยม

ในทางปฏิบัติ หน่วยงานในระดับคณะ/สถาบันฯ มีการเสริมแรงบวกทางศีลธรรม จรรยาบรรณให้เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ ภายใต้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำกิจกรรมเข้าวัด ปฏิบัติธรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาจิตใจ เช่น กิจกรรมเยี่ยมวัด ใส่บาตร ฟังธรรม “เบิกบานในเรือนใจ” หรือ ธรรมะสัญจร ฯลฯ บางคณะจัดห้องละหมาดให้อาจารย์และนักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลามด้วย นอกจากนี้ ยังมีความพยายามแสวงหาตัวบ่งชี้ หามาตรวัดเพื่อแสดงความมีศีลธรรมจรรยาบรรณอีกด้วย แต่มีบางกระแสความคิดที่ไม่เห็นด้วย เพราะการแสดงผลวัดเชิงปริมาณออกมาได้ มิได้หมายความว่า ศีลธรรม จรรยาบรรณ ถูกนำไปปฏิบัติจนเป็นที่ไว้วางใจ

กิจกรรมการไหว้ครู ได้รับการอธิบายว่า เป็นกิจกรรมที่ทำให้คนที่ทำหน้าที่เป็นครูอาจารย์ได้ทบทวนตัวเองว่า ประพฤติตนเหมาะสม มีจรรยาบรรณสมควรแก่ความเคารพและไว้วางใจของศิษย์หรือไม่

ปัญหาอุปสรรคที่พบคือ ไม่ได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ในหน่วยงานเท่าที่ควร และบางโครงการยังถูกมองในแง่ไม่ดี

แนวทางในการแก้ไขคือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ หรือมีนโยบายเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างชัดเจน

การอภิปรายกลุ่มตามหัวข้อที่สอง ว่าด้วยการส่งเสริมศักยภาพความเป็นครูตามจรรยาบรรณ ข้อใดที่ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยคิดว่าสำคัญที่สุด ควรส่งเสริมอย่างไร และมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้รู้ว่ามีจรรยาบรรณเหล่านั้น หัวข้อนี้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง สารสำคัญที่ควรกล่าวถึงคือ การให้นักศึกษาประเมินจรรยาบรรณของอาจารย์ อาจมีช่องทางให้นักศึกษาสามารถเขียนข้อความลงในอินเทอร์เน็ต และปิดชื่อเป็นความลับ การให้อำนาจแก่นักศึกษาจะเป็นการเตือนให้อาจารย์ระมัดระวังความประพฤติของตน

ผู้ที่สมัครใจเข้ามาเป็นครูอาจารย์ต้องมีศรัทธาในความเป็นครูด้วยตัวเอง รักที่จะเรียนรู้ พัฒนาตนเองและเป็นผู้ให้อย่างจริงใจ แต่อย่างไรก็ตาม หน่วยงานในระดับคณะ/สถาบันหรือมหาวิทยาลัยจะต้องสร้างกลไกสนับสนุนให้เกิดจิตสำนึกของความเป็นครู จะต้องสมทวนความคิดและพฤติกรรมเชิงบวก ต้องสนับสนุนการสร้างกลุ่มเครือข่ายทำงานข้ามคณะ สถาบัน เพื่อสร้างสังคม “กัลยาณมิตร” เปิดโอกาสให้บุคลากรได้เรียนรู้ความแตกต่างของศาสตร์ให้มากขึ้น

การอภิปรายตามหัวข้อที่สาม ว่าด้วยแผน กิจกรรมการสร้างจรรยาบรรณในระยะสั้นและระยะยาว ที่ประชุมกลุ่มย่อยให้ความเห็นว่า แนวทางที่ทำอยู่ในปัจจุบันในระดับคณะ เช่น การควบคุมดูแลตนเอง การสร้างแรงจูงใจเชิงบวกด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีต่อไป และควรทำในลักษณะข้ามคณะ/สถาบันฯ เช่น ชวนคนในคณะ/สถาบันอื่นไปร่วมด้วย นอกจากนี้ควรยกย่องอาจารย์ที่สามารถเป็นแบบอย่าง (role model) ของความเป็นผู้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ในระดับคณะ/สถาบันขึ้นมาโดยความเห็นชอบของคนในหน่วยงาน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่อาจารย์รุ่นใหม่ จะต้องร่วมมือกันเพื่อวางแนวทางป้องปรามความประพฤติแบบลวงละเมิดจรรยาบรรณ ระบุกรอบพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดจรรยาบรรณ หากมีเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น คณะ/สถาบันจะต้องไม่แก้ปัญหาลูกเดียว ปะจุมุก ต้องทำอย่างตรงไปตรงมาเพื่อกำจัดคนไม่ดีออกไป และข้อเสนอข้อสุดท้าย ผู้บริหารทุกระดับ จะต้องแสดงตนเป็นแบบอย่าง อ้างอิงเรื่องศีลธรรม จรรยาบรรณได้

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอว่า หากเป็นไปได้ น่าจะมีการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณอาจารย์ในลักษณะ Knowledge Management ซึ่งจะประโยชน์ต่อคณะ/สถาบันต่าง ๆ ที่จะนำไปประยุกต์ใช้

ข้อเสนอแนะ

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัมชื่น สมประเสริฐ

มหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้สภาคณาจารย์เป็นผู้กำกับดูแลตัวชี้วัดที่ ๑๖ ระดับความสำเร็จของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ในเบื้องต้น สภาคณาจารย์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์มหาวิทยาลัย จากการประชุมสภาคณาจารย์ สามัญ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๙ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ คณะทำงานได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์ คู่มือดังกล่าวได้ผ่านกระบวนการสร้างเครื่องมือ หลังจากนั้นก็ได้มีการเผยแพร่คู่มือฯ ให้คณาจารย์ได้รับทราบ และนำขึ้นเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสภาคณาจารย์ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยผู้แทนทุกคณะ สถาบัน วิทยาลัย สำนัก ศูนย์ ดังนั้น ขั้นตอนการดำเนินการหลังจากการสัมมนาในวันนี้ ขอให้อาจารย์ในฐานะคณะกรรมการเครือข่ายฯ ทุกท่าน สร้างทีมทำงานและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการปฏิบัติงานโดยสอดคล้องกับคู่มือการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์ พร้อมทั้งนำแนวคิดจากการสัมมนาสะท้อนให้คณาจารย์ในคณะ สถาบัน วิทยาลัย สำนัก ศูนย์ ของท่าน ได้รับทราบ คณะ สถาบัน วิทยาลัย สำนัก ศูนย์ ได้มีปัญหาอุปสรรคขอให้แจ้งมายังสภาคณาจารย์ นอกจากนี้สภาคณาจารย์ได้สร้างแบบประเมินตนเองตามแนวปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์เผยแพร่ใน <http://www.senate.mahidol.ac.th/> ให้คณาจารย์ได้ประเมินตนเอง เพื่อเป็นการสะท้อนการวิเคราะห์ตนเองว่า การเป็นครูที่ดีเป็นอย่างไร บางท่านอาจจะเก่งงานวิจัย งานสอน งานบริการ แต่ความเป็นครูที่ดี ควรจะมีแนวปฏิบัติอย่างไร ก็จะสามารถใช้แนวปฏิบัติเป็นการประเมินตนเอง และเมื่อได้ตรวจสอบเป็นระยะก็สามารถนำไปสู่การพัฒนาการตระหนักรู้ในบทบาทวิชาชีพคณาจารย์ได้ชัดเจน ผลจากการประเมินคะแนนจากแบบสอบถามเป็นการสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมตามแนวปฏิบัติ เป็นการติดตามความก้าวหน้าของแต่ละบุคคล

คู่มือฯ ที่สภาคณาจารย์ได้เผยแพร่ไปนั้นมีทั้งหมด ๕๕ ข้อ ผাগให้อาจารย์ได้ลองทำ และเทียบเคียงว่า ที่ผ่านมาคณะ สถาบัน วิทยาลัย สำนัก ศูนย์ ได้จัดกิจกรรมอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น บทบาทหน้าที่ต่อลูกศิษย์ ผู้ร่วมงาน ต่อวิชาชีพ ต่อสังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จึงขอฝากให้อาจารย์ในฐานะเครือข่ายช่วยต่อยอด ทั้งนี้สภาคณาจารย์จะเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กระตุ้น ประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลให้กับทุกหน่วยงานได้รับทราบตามรูปแบบที่ได้พัฒนาโครงสร้างการกำกับดูแลตัวชี้วัด ดังนั้นทุก ๆ หน่วยงานควรที่จะวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของแต่ละที่ แล้วออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติสำหรับวิชาชีพคณาจารย์มหาวิทยาลัยตามความเหมาะสมกับบริบท โดยสภาคณาจารย์จะเป็นผู้จัดเวทีให้เครือข่ายได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนาในวันนี้ อีกประการหนึ่งคือ การกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพความเป็นครู การที่จะดูความสำเร็จของการเป็นครูที่สมบูรณ์แบบ คงจะต้องวิเคราะห์จาก ผลลัพธ์ คือ ลูกศิษย์ การเป็นครูที่ดีไม่ใช่ตัวครูด้านเดียว ควรจะวัดผลสะท้อนมาที่ตัวลูกศิษย์ด้วยว่า ได้เรียนรู้ และได้ใช้ความสามารถ ทำหน้าที่ให้สังคมดีพอหรือยัง นักศึกษาที่จบไปเป็นคนดีแค่ไหน

โดยสรุปแล้วขอฝากให้เครือข่ายได้ไปพิจารณาจัดกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนปัญหาาร่วมกัน ตลอดจนพัฒนารูปแบบการสร้างกิจกรรมที่เอื้อให้คณาจารย์ได้ตระหนักชัดในความเป็นวิชาชีพ มุ่งมั่นที่จะทำหน้าที่เป็น “แม่แบบ” ที่ทรงคุณค่า รวมทั้งการแสดงออกของพฤติกรรมที่มาจากมโนทัศน์ของการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีฉันทะในการถ่ายทอดวิชาความรู้เพื่อยังประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ กิจกรรมเหล่านี้คงไม่ใช่เป็นความรับผิดชอบของสภาคณาจารย์แต่ฝ่ายเดียว แต่เป็นความรับผิดชอบของคณะผู้บริหารองค์การ ผู้ที่อาสาทำหน้าที่เป็นครูทุกคน เพื่อสร้างลูกศิษย์ให้เป็น “บัณฑิต” “คนดีของสังคม” และ “ประกอบวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ”

กิตติคุณฯ ป.ป.ป. ๑๖๑๑ (๑๗) ส.ร.ติ ปุณฺเฑติ อรณฺเณน ทุหนฺโต

“เล่าเรียนเล่าเรียนวิชา ก็ยังเอาได้เกียรติ แต่ฝึกอบรมด้วยจริยาต่างหาก จึงจะเอาสันติ”

พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตฺโต). อมฤตพจนานุกรม: สัม(๑๓); 2551.40